

Posouzení bakalářské práce Lucie Bendové „Čtení textu s obrázkem dětmi předškolního věku

Tématem předložené bakalářské práce je rozvoj čtení a psaní dětí v předškolním věku, konkrétně interpretace (čtení) textu s obrázkem a její vývoj. Autorka vychází z díla E. Ferreirové, které tvořivě aplikuje a rozšiřuje.

Teoretická část je velmi pěkně zpracovaná, těsně propojená s výzkumnou částí. Centrální jsou tři výzkumy Ferreirové směřující k tématu čtení a čtení a obrázkem v kontextu celé její práce teoretické a výzkumné, které se zabývala především psaním. Je zřetelná vysoká míra porozumění výchozí odborné literatuře. Výběr literatury odpovídá požadavkům tématu, obsahuje i zahraniční literaturu, dokonce je základní literatura převážně cizojazyčná.

Autorka velmi zajímavě připravila testový materiál pro děti. Vycházela z experimentů Ferreirové a jejich závěrů, ale posunuje je dále. Předkládá dětem kartičky s obrázkem, který je doprovázen textem v hůlkovém písmu. Každá další kartička zkoumá bohatší možnosti dítěte, jak číst a interpretovat její význam. Kartičky byly předloženy dětem od 3 do 6 let v mateřské škole. Individuální rozhovor s dítětem nad grafickým materiálem byl veden polostrukturovaně a byl vždy zaznamenán.

Získaný materiál byl velmi bohatý a různorodý a v mnoha případech také nejednoznačný. Jeho utřídění vyžadovalo hodně zkoušení a trpělivosti v hledání hierarchických kategorií, ve kterých by mohl být systematicky popsán. Lucie Bendová nakonec zvolila velmi vhodně jako základní kategorii strategie dětí při interpretaci grafického materiálu. Tyto strategie jsou poté popsány a vývojově seříděny (tam kde to bylo možné, protože některé byly užívány napříč vývojovými stadii).

Výsledná dvě stadia, která vznikla na základě dat i znalostí odborné literatury se zdají být jednoduchá jen na první pohled. Ukazují základní předěl ve vývoji dětí, kterým je počátek fonetizace řeči, a který zásadně mění dětské koncepty okolo písma.

V obou těchto stadiích jsou potom strategie popsány, resp. rejstříky strategií, jejich podoby a četnost užívání. Včetně popisu specifík obou skupin dětí, resp. dětí ve dvou základních vývojových stadiích.

Za významné považuji výsledky studie, kdy se ukazuje, jak používání strategií nemusí nutně ukazovat na vyšší/nížší vývojové stadium dítěte, jak cesta může být sice velmi individuální, ale postupy dětí jeví mnohé shodné elementy, nebo jak děti těžce opouštějí některé strategie, když se ukazují jako překonané, jak obtížně se strategie spojují, nebo jaké další opory pro svou práci děti potřebují, jak strategií a informací narůstá a možnosti jejich propojování nejsou vždy možné apod.

Výsledky jsou zajímavé i z hlediska práce s předškolními dětmi a mohou být využitelné i didakticky. Autorka si dobře uvědomuje možnost obohacení svých dat i závěrů z nich při možnosti opakovaného longitudinálního sledování dětí. To však již přesahuje možnosti bakalářské práce

Předložený text splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Považuji jej za nadprůměrný. Doporučuji bakalářskou práci Lucie Bendové k obhajobě.

Praha 5.9.2016

Ida Viktorová

